

سبز کردن قفسه‌ها: ظرفیت همکاری‌های کتابخانه‌ای در جذب منابع مالی برای پایداری

اونیبوچی اکپولومو کتابدار ارشد، دانشگاه علوم و فناوری آفریقا، آبوجا، نیجریه تاریخ انتشار: ۲ سپتامبر ۲۰۲۵
ترجمه: دکتر امیررضا اصنافی، عضو هیات علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

در مواجهه با چالش‌های فزاینده اقلیمی، کتابخانه‌ها نقش خود را فراتر از مراکز سنتی اطلاعاتی توسعه داده‌اند و به کنشگران فعال در حوزه پایداری تبدیل شده‌اند. این مقاله به بررسی نحوه مشارکت کتابخانه‌ها با نهادهای دولتی، دانشگاه‌ها، شرکت‌ها و سازمان‌های غیردولتی پرداخته و نشان می‌دهد که چگونه این همکاری‌ها مسیرهای جدیدی برای تأمین مالی پروژه‌های زیست‌محیطی فراهم می‌سازد. با تمرکز بر نمونه‌های بین‌المللی، مقاله به تحلیل ظرفیت‌های مشترک، چالش‌های اجرایی، و راهبردهای موفق در جذب منابع مالی پایدار می‌پردازد.

۱. مقدمه در عصر بحران‌های اقلیمی جهانی، نهادهای فرهنگی از جمله کتابخانه‌ها در حال بازتعریف نقش خود در جامعه هستند. کتابخانه‌ها با بهره‌گیری از زیرساخت‌های اجتماعی و ظرفیت‌های ارتباطی، به بستری مؤثر برای اجرای پروژه‌های پایداری تبدیل شده‌اند. این تحول نیازمند همکاری‌های بین‌بخشی و جذب منابع مالی متنوع است که در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲. همکاری‌های چندبخشی و فرصت‌های تأمین مالی یکی از ابعاد کلیدی مشارکت‌های کتابخانه‌ای، امکان تدوین پیشنهادها و مالی مشترک با نهادهای هم‌راستا در حوزه پایداری است. در ایالات متحده، مؤسسه خدمات موزه و کتابخانه (IMLS) از پروژه‌هایی حمایت کرده که بر آموزش محیط‌زیستی و تاب‌آوری اجتماعی تمرکز دارند. در اروپا نیز، مشارکت کتابخانه‌های سبز از کمک‌های فرهنگی و زیست‌محیطی اتحادیه اروپا بهره‌مند شده‌اند.

۳. نقش مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها (CSR) شرکت‌ها به دنبال پروژه‌هایی هستند که با اهداف پایداری هم‌راستا باشند. کتابخانه‌ها با دامنه ارتباطی گسترده، بستری مناسب برای اجرای این پروژه‌ها فراهم می‌کنند. نمونه‌ای از این همکاری‌ها در آفریقای جنوبی مشاهده می‌شود که منجر به نصب پنل‌های خورشیدی در کتابخانه‌های عمومی شده است.

۴. همکاری با مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها دانشگاه‌ها با ارائه تخصص در نگارش پیشنهادها مالی و دسترسی به منابع پژوهشی، نقش مهمی در تقویت ظرفیت مالی کتابخانه‌ها ایفا می‌کنند. همکاری دانشگاه بریتیش کلمبیا با کتابخانه عمومی ونکوور نمونه‌ای موفق از اجرای برنامه‌های سواد اقلیمی با تأمین مالی مشترک است.

۵. جذب منابع خیریه و کمک‌های بین‌المللی سازمان‌هایی مانند بنیاد گیتس و یونسکو کتابخانه‌ها را به عنوان بازیگران کلیدی توسعه اجتماعی می‌شناسند.

در کنیا، همکاری بین کتابخانه ملی و سازمان‌های زیست‌محیطی منجر به ایجاد «گوشه‌های سبز» در کتابخانه‌ها با حمایت مالی اهداکنندگان بین‌المللی شده است.

۶. چالش‌ها و الزامات اجرایی وجود فرصت‌های گسترده، جذب منابع مالی مشترک نیازمند هماهنگی نهادی، شفافیت، و توانمندی در تدوین راهبردهای پایداری است. کتابخانه‌ها باید در توسعه ظرفیت‌های نگارش پیشنهاد مالی، تعریف شاخص‌های قابل اندازه‌گیری، و ایجاد اعتماد بین نهادی سرمایه‌گذاری کنند.

۷. نتیجه‌گیری همکاری‌های کتابخانه‌ای نه تنها مسیر جذب منابع مالی را هموار می‌سازند، بلکه تأثیر اجتماعی پروژه‌های پایداری را نیز تقویت می‌کنند. کتابخانه‌ها با ایفای نقش فعال در شبکه‌های اجتماعی، از مراکز سنتی

اطلاعاتی به عاملان تحول پایدار تبدیل شده‌اند. «سبز کردن قفسه‌ها» نمادی از توانمندی کتابخانه‌ها در بسیج منابع، ایجاد هم‌افزایی نهادی، و تعهد به آینده‌ای پایدار است.

فهرست منابع

- European Commission (2021). Cultural and Creative Sectors Supporting Green Transitions. Brussels: European Commission. Gates Foundation (2020). Global Libraries Initiative. Seattle: Bill & Melinda Gates Foundation. IFLA (2021). Libraries and the Sustainable Development Goals. The Hague: International Federation of Library Associations and Institutions. IMLS (2020). IMLS Community Catalyst Initiative. Washington, D.C.: Institute of Museum and Library Services. Krolak, L. (2020). Libraries and the SDGs: Partnerships for Sustainable Communities. UNESCO Institute for Lifelong Learning. Mabweazara, H. (2022). "Public Libraries and CSR Partnerships in South Africa: Renewable Energy for Sustainable Development." *Library Management*, 43(7), 512–526. Otieno, J. (2021). "Greening Libraries: The Case of Kenya's Green Corners." *African Journal of Library and Information Science*, 33(2), 101–114. UBC (2021). Community Climate Literacy Initiative. Vancouver: University of British Columbia.

منبع اصلی:

<https://www.linkedin.com/pulse/greening-shelves-how-library-partnerships-unlock-funding-ekpolomo-ccy4f/>